

De wondere wereld van Zimmerman en Terreur

De kans is groot dat veel jongere Folklezers bij het horen van de naam Tucker Zimmerman vragen "Tucker wie?". Moeten we de oorzaak van deze onterechte onbekendheid zoeken in de bescheidenheid van deze toch wel iconische liedjesmaker, wie zal het zeggen?

Wanneer je het curriculum van deze kleinzoon van een Beiers architect (en vioolbouwer) die uitweek naar de VS leest, is er nochtans geen reden tot misplaatste nederigheid: op zijn vierde speelde hij al viool, als jonge knaap deed hij daar nog piano en trombone bovenop, studeert op hoog niveau muziekgeschiedenis en treedt op met gerenommeerde jazz-ensembles en big-bands. In 1964 (hij is dan 23 jaar) heeft hij genoeg gitaartechnieken onder de knie om in de geest van de ontluikende folk-golf een paar honderd liedjes neer te pennen, zichzelf nog knap begeleitend op mondharmonica, want ook daar weet hij weg mee. Zijn rusteloze geest brengt hem enkele jaren naar Italië waar hij studeert aan de Academia Sancta Cecilia. Later duikt hij op in Londen waar hij met andere kanjers uit de folk samenspeelt. De grote Derroll Adams trekt hem zelfs aan als pianist. Het is het begin van een lange vriendschap. Eén van de bekendste nummers van Adams is 'Oregon', een lied dat Tucker schreef voor zijn vriend. Zimmerman was er in 1991 bij in Kortrijk, op de legendarische tribute voor de 65ste verjaardag van Derroll.

Ondanks het feit dat hij bijzonder veel liedjes maakt is hij karig om ze in te blikken, we komen aan een achttal albums. Tucker is intussen 76 en heeft zich in het landelijke Stockay-Saint George gevestigd, in de buurt van Luik.

Toen op de redactie de leuke cd binnen dwarrelde met een leuk hoesje onder de titel 'de wondere wereld van Tucker Zimmerman' was onze nieuwsgierigheid geprikkeld, niet in het minst omdat de vertaler/zanger ook geen onbekende was. Enkele jaren geleden mochten we immers al eens op bezoek bij gitaarbouwer Marc Terreur in het Waasland. Daar konden wij ons vergewissen van 's mans vakmanschap, maar op deze plaat ontloopt hij zich ook als vakkundig tekstschrijver en zanger. Daar moet de Folklezer meer over weten!

Hoe komt een gitaarbouwer uit Sint-Niklaas terecht bij een Amerikaanse folk-pionier die zich verborgen houdt in een afgelegen Waals dorpje?

Oei, dat is een verhaal waar je bijna een hele Folk mee kunt vullen! Eerst moet ik dan zeggen hoe ik fan geworden ben. Mijn zeven jaar oudere broer Edi heeft me als kind laten kennismaken met het titelloze "black album". Daar was ik helemaal wég van. Toen Tucker Zimmerman in 1973 kwam optreden in onze Stadsschouwburg wou ik dan ook ab-so-luut mee. Wonder boven wonder (ik was maar twaalf jaar oud) mocht dat van mijn ouders, maar eerlijk gezegd denk ik dat Edi daar misschien

niet zo blij mee was (lacht). Ik herinner me in ieder geval dat ik een paar rijen verder naar achter moest zitten – alléén – terwijl mijn broer het optreden volgde in het gezelschap van zijn vrienden. Als "straf" heb ik hem dan maar die LP afhandig gemaakt, en in de decennia die volgden heb ik de "zwarte plaat" bijna letterlijk grijsgedraaid.

Maar je vraag was hoe ik bij Tucker zelf ben terechtgekomen? Wel, je herinnert je misschien van ons vorige interview dat ik op dat moment bezig was aan vertalingen van liedjes rond het thema 'tijd'? Twee van die liedjes kwamen van Chautauqua, een album van Tucker uit 2005. Wat ik aanvankelijk niet wist, was dat die cd tot stand is gekomen onder de muzikale leiding van Jan Hautekiet en Patrick Riguelle. Lang verhaal kort: Jan bracht me in contact met Tucker. Die vond mijn versies goed en nodigde me uit om een (zeldzaam) concert van hem bij te wonen. Het gesprek achteraf leidde tot een bezoek bij Tucker en zijn vrouw Marie-Claire thuis, en van daaruit is het allemaal verder geëvolueerd.

Heeft Zimmerman veel voor kinderen geschreven of is dat onlangs gekomen met het grootvaderschap?

Voor zover ik weet had Tucker nog nooit specifiek voor kinderen geschreven. Ik had het met hem al eens gehad over de mogelijkheid van een samenwerking, maar we wisten niet goed hoe. Tijdens één van onze gesprekken bleek per toeval dat hij kort

foto: © Joris Vergaenen

Marc Terreur en Tucker Zimmerman, samen op het podium bij de release van de cd 'De Wondere Wereld van Tucker Zimmerman'.

na de geboorte van zijn eerste kleinkind, in een soort roes een hele reeks Songs For Juliette had geschreven en opgenomen. Hij liet me die demo's horen, en ik vond ze simpelweg schitterend. Dat ikzelf enkele maanden eerder voor het eerst grootvader was geworden (van Jasmijn) was de link die we nog zochten. Bijna vier jaar later is deze cd het resultaat: De Wondere Wereld Van Tucker Zimmerman.

Is de kinderliedjesmaker dezelfde muzikant als de singer songwriter?

Toch wel, vind ik. Op basis van zijn eerste album, Ten Songs uit 1969, hebben sommigen Tucker als 'protestzanger' geklasseerd maar zijn werk is ook en vooral poëtisch, kwetsbaar, intelligent, humoristisch, fijn- en diepzinnig... en wordt gekarakteriseerd door een nieuwsgierige, soms inderdaad kritische, maar ook vaak argeloze blik op de wereld. Allemaal kenmerken die ik eveneens in deze zogenaamde kinderliedjes terugvind. En dat 'zogenaamd' zeg ik heel bewust, omdat volwassenen ze blijkbaar net zo zeer appreciëren. Al was het maar vanwege de vele dubbele bodems die in de teksten verscholen liggen en zich pas vanaf een zekere leeftijd aan de luisteraar blootgeven.

Heb jij de liedjes geïnterpreteerd of vertaald?

Dat verschilt enorm. Omdat de oorspronkelijke teksten zulke meesterwerkjes waren, wou ik minstens proberen ze zo getrouw mogelijk te vertalen. Vaak is dat ook gelukt. In andere gevallen bleek het onmogelijk. Je hangt nu eenmaal vast aan een bepaald metrum, aantal lettergrepen, klemtonen... Zeker de reeks Onmogelijke Wezens gaf op dat vlak al eens problemen. Een voorbeeld? Neem nu The Elephantowhale. Een Olifantowalvis bekt anders, en lang niet zo goed. Dan moet je een alternatief bedenken. De 'vertaler' wordt in zo'n geval 'bewerker'. Uiteindelijk kwam ik uit bij De Oliezeekameel. Vanzelf ontstond daarbij een verhaaltje over vervuiling: olie aan de oppervlakte, plastic in de diepte. Maar dan moet je wél zorgen voor het evenwicht: een boodschap mag, moraliseren niet. En zeker even belangrijk: al wijzig je de tekst (in dit geval bijna totaal), je MOET de geest, de stijl, de toon... van het oorspronkelijk werk en zijn schrijver behouden.

Hoe verliep de samenwerking?

De beste samenvatting lijkt me: in een sfeer van vertrouwen – dat nog groeide naarmate het project vorderde. Tucker tekstueel om raad vragen was amper mogelijk, aan-

gezien hij geen Nederlands spreekt. Dus liet hij me vooral mijn zin doen. Het feit dat zijn (Nederlandstalige) bassist Jef Van Gool zijn zegen over mijn eerste vertalingen had uitgesproken, heeft daar allicht toe bijgedragen. Maar ook in de arrangementen liet hij me los. Een enkele keer kwam er eens een suggestie, bv. omtrent een ritmisch patroon in Min Eén Mariboe In De Zoo (een advies dat ik heb opgevolgd). Ik herinner me ook dat hij liever geen mondharmonica wou in De Bizolaan, maar daar heb ik voet bij stuk gehouden. En Tucker was dan grootmoedig genoeg om mijn inbreng te respecteren. "Okay", zei hij. "It's YOUR album, you decide."

Wie is die leuke bende kinderen die de ziel uit haar lijf zingt?

Kinderkoor Mozaïek, ook uit Sint-Niklaas. Geleid door dirigent Bernard Foubert en zijn dochter Marjan. Geweldige mensen, en wat een inzet! Die kinderen trouwens ook, het was echt een plezier om met hen te repeteren, op te nemen en op te treden. Nochtans zijn ze pas helemaal op het einde bij het project betrokken geraakt, en dan nog eerder per toeval. Ronny De Mulder, de coördinator cultuurbeleid van onze stad, had Bernard

over mijn cd-in-woording gesproken, en die zag onmiddellijk potentieel in een samenwerking. Een onverwachte wending die me erg blij heeft gemaakt. Die kinderstemmetjes zorgen echt voor een frisse toets. Ook de afwisseling op zich is leuk: één liedje wordt volledig gezongen door het koor, in andere ga ik met de kinderen in dialoog, dan weer zing ik helemaal alleen, maar er staan ook twee heerlijke solo-meisjesstemmen op de cd. Janne De Bruyne schittert op Lieve Bal Van Mij, en Suzanne Calmeyn tilt De Muur Van Onze Tuin naar een erg hoog niveau.

Een vraag had ook kunnen zijn, wie zijn die goede muzikanten die de pittige arrangementen spelen, maar die vraag is niet echt op haar plaats want...

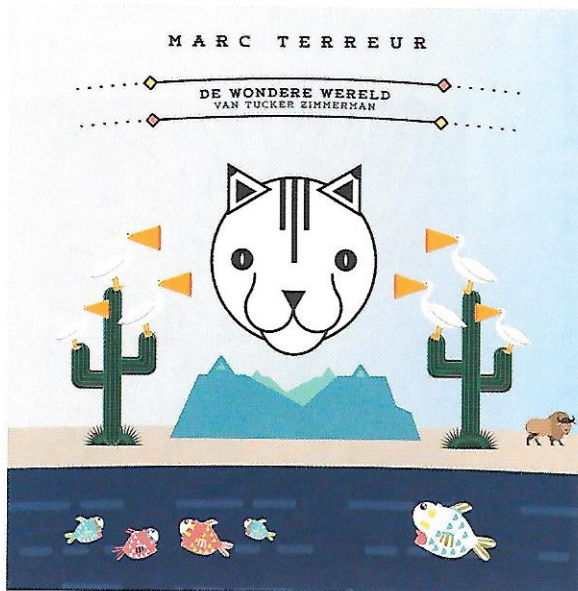
Alweer moet ik teruggrijpen naar mijn jonge tienerjaren. Ik was toen zwaar onder de indruk van de eerste LP's van Mike Oldfield: Tubular Bells, Hergest Ridge, Ommadawn. Niet alleen de muziek op zich sprak me geweldig aan, maar ook de lange lijst instrumenten die Oldfield meester was. Dat wou ik ook kunnen. Op geen enkel instrument ben ik een virtuoos geworden, maar door de jaren heen leerde ik wel mijn plan te trekken op van alles

en nog wat: gitaar, bas, contrabas, ukelele, mandoline, banjo, dobro, lap steel, wat toetsen, percussie, een fluitje of een streep mondharmonica... Enfin, met deze cd heb ik mezelf een klein feestje gegund.

Bovendien heb ik nog een andere droom kunnen realiseren: ik ben bevriend geraakt met een jeugdidool, mocht met hem samenwerken en heb zelfs het podium met hem gedeeld. Ik ben dus een gelukkig man. Dit allemaal gezegd zijnde: de cd bevat ook nog allerlei plezante geluidseffecten, het gesnurk van mijn intussen overleden labrador, backings van mijn liefste, Debby Goris – en ook nog enkele opmerkelijke gaststemmen: mijn Canadese vriend Steve Gillespie zette De Beobongorilla neer, en Danny Marin (een echte stemmetjes-artiest!) liet zich helemaal gaan in zijn rol als Koning Chimpanzebra!

"De cd bevat ook nog allerlei plezante geluidseffecten, waaronder het gesnurk van mijn intussen overleden labrador"

Marc Terreur

Kopen?

- » De Wondere Wereld Van Tucker Zimmerman kan besteld worden via dewonderewereld@telenet.be
- » Je kan ook al eens genieten op www.youtube.com/watch?v=QMXbe3WdXes

Interview

Wie moet zich deze plaat aanschaffen? *Simpel: iederéén (lacht). Dat lijkt een boutade maar ik meen het wel. Natuurlijk richt deze cd zich in de eerste plaats tot kinderen, dus tot iedereen die kinderen, kleinkinderen, petekinderen heeft. Maar zoals op onze website staat: dit is ook stiekem genieten voor volwassenen. Uiteraard mogen fans van Tucker Zimmerman deze plaat niet mislopen (ik hoop nog altijd dat hij ooit zijn oorspronkelijke, Engelstalige demo's van deze liedjes zal vrijgeven). Ik moet deze cd ook aanraden aan alle liefhebbers van folk of rootsmuziek, van intelligente en tegelijk humoristische teksten, van liedjes die ergens over gaan – en dat kan net zo goed de plaats van de mens in de kosmos zijn, of het schabouwelijke gedrag van de Beverluizenneet (wel vier keer zo vadsig als het Varkensvijggooi-feest!). Tja, wat kan ik zeggen? Ik ben zwaar enthousiast! En volgens de eerste berichten is het besmettelijk.*

Zijn er nog soortgelijke projecten die je toch al drukke gitaarbouwactiviteiten

in de war kunnen sturen?

Ik ben zéér graag in mijn atelier, dus het werk daar gaat onverminderd voort. Ach, voorlopig moet er voor de rest even niets. Eerst afwachten wat er met De Wondere Wereld nog gaat gebeuren. Komen er nog spin-offs? Een muzikaal prentenboek, samenwerking met scholen, optredens? Dat kan allemaal. Verder moet deze cd ook gepromoot worden, dat vraagt veel mailtjes en telefoontjes. Af en toe valt er dan een leuke verrassing uit de lucht: zo heeft winkelketen Dreamland besloten om onze cd in al zijn vestigingen aan te bieden. Hoe dan ook val ik voorlopig nog niet stil, vrees ik. Een koper van de cd heeft me al gewezen op de kinderliedjes van Tom Paxton, en wie weet maakt Tucker ooit nog een vervolg? Vergeet ook niet mijn tijdproject, dat door De Wondere Wereld wat op een zijspoor is geraakt? Het zou toch zonde zijn mocht daàr niets mee gebeuren? Als je erbij stilstaat, ze hebben daar een mooi woord voor: toekomstmuziek. 🎵

Walter Evenepoel

foto: tr

Er staan ook heerlijke solo-meisjesstemmen op de cd. Hier schittert Janne De Bruyne op *Lieve Bal Van Mij*.